

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Міністерства освіти і науки

України від _____ № _____

РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо стратегічного розвитку фізичного виховання
та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року

I. Загальні положення

Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року (далі – Рекомендації) розроблені відповідно до Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», постанови Верховної Ради України від 19 жовтня 2016 року «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади», Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року, інших нормативно-правових актів.

Основою Рекомендацій став практичний досвід діяльності закладів освіти в галузі фізичної культури і спорту, участь української учнівської збірної у змаганнях Всесвітніх Гімназій, чемпіонатів світу серед учнів, проведення Гімназій України, всеукраїнських ігор з єдиноборств серед учнів, чемпіонатів України серед учнів з видів спорту, всеукраїнських спортивних та спортивно-масових заходів «Cool Games», тощо, досвід співпраці із Громадською організацією «Українська федерація учнівського спорту» (далі – УФУС), закладами загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), спортивною громадськістю в Україні та за її межами.

Рекомендації створені з метою вдосконалення та модернізацію форм мотивації і залучення учнів до регулярних занять фізичною культурою і спортом.

Основними видами занять фізичною культурою у ЗЗСО та закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗПО) є уроки, що спрямовані на розвиток здоров'язбережувальної компетентності, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом, та позаурочні заняття, які спрямовані на підвищення рівня рухової активності, удосконалення життєво необхідних умінь та навичок, вмінь використовувати їх у навчальній та повсякденній діяльності, розширення функціональних можливостей організму учнів шляхом цілеспрямованого розвитку природних здібностей, основних фізичних якостей, залучення до спортивно-масової діяльності.

Фізичне виховання у закладах ЗЗСО та ЗПО сприяє збереженню і зміцненню здоров'я, вихованню фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей всіх учасників освітнього процесу, організації змістовного дозвілля учнівської молоді.

Спортивна підготовка в ЗЗСО та ЗПО (далі – заклади освіти) забезпечує збільшення кількості та якості рухової активності; вдосконалення спортивної майстерності; можливість виступів у всеукраїнських та міжнародних заходах серед учнів, санкціонованих відповідно УФУС та Міжнародною федерацією учнівського спорту (ISF); сприяє спілкуванню учнів з однолітками в Україні та за її межами, забезпечує можливості до самореалізації та соціальні ліфти для учнів будь-яких шкіл, від сіл до великих мегаполісів.

II. Аналіз сучасного стану розвитку рухової активності, фізичного виховання та спортивної підготовки в закладах загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) освіти в Україні

Суспільство занепокоєне тенденцією зниження рухової активності молоді та погіршення стану її здоров'я. Ця проблематика змушує Міністерство освіти і науки України, УФУС, заклади освіти, громадські організації, інші зацікавлені організації постійно шукати нові способи для мотивації молоді до занять фізичною культурою та спортом, створення нових форм спортивних та спортивно-масових заходів.

Починаючи з 2017 року головним показником системи контролю за станом фізичного розвитку та здоров'я населення України є щорічне оцінювання фізичної підготовленості.

У 2018 році оцінювання фізичної підготовленості серед учнівської молоді проведено у 14993 ЗЗСО та ЗПО, з яких 51,3 % учнів допущено до оцінювання. За його результатами, серед допущених учнів, відповідний рівень стану фізичної підготовленості мають:

- високий – 30 %;
- достатній – 38,8 %;
- середній – 24 %;
- низький – 7,2 %.

Ситуація, що склалася, потребує кардинальних змін та модернізації підходів до розвитку та популяризації фізичної культури учнів та учнівського спорту.

З огляду на це, Міністерство освіти і науки України спільно з УФУС вживають заходи з:

впровадження інноваційних підходів до проведення уроків фізичної культури в закладах освіти;

збільшення рухової активності учнів, залучення їх до систематичних занять фізичною культурою та спортом;

забезпечення участі учнів у спортивних та спортивно-масових заходах всеукраїнського та міжнародного рівней.

III. Мета та основні завдання

1) створення умов до оздоровчої рухової активності та популяризація здорового способу життя.

2) забезпечення доступності спорту для учнівської молоді.

3) формування ціннісного ставлення до власного фізичного здоров'я, спортивних і духовних досягнень, гуманістичних цінностей і патріотичних почуттів.

4) формування позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві.

Досягнення мети відбуваються поступово шляхом поетапного створення досяжних цілей, виховання відповідної мотивації, за якої набуті фізичні й духовні якості стають стійкими цінностями особистості.

1. Напрямок фізичного виховання

Модернізація в закладах освіти системи фізичного виховання, органічне поєднання її з іншими компонентами здорового способу життя.

Вдосконалення програми з фізичної культури.

Проведення уроків з фізичної культури з використанням інноваційних уроків і варіативних модулів (зокрема відеоматеріалів «Cool Games», «Challenge Fest» та «Cool Race»).

Організація та проведення сучасних спортивно-масових заходів з інноваційним підходом спрямованих на популяризацію здорового способу життя та рухової активності:

1) з використанням естафет, рухливих та спортивних ігор;

2) з використанням популярних серед учнів видів активностей (флешмобів, челенджів, фестивалів та інших спортивно-масових заходів).

3) що поєднують рухову активність з E-sports.

Забезпечення функціонування ефективної системи інклюзивної освіти в галузі фізичної культури і спорту. Організація занять з учнівською молоддю спеціальних медичних груп.

Широке залучення учнів та їх батьків, працівників закладів освіти і громадськості до участі в спортивно-масових заходах.

Забезпечення проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської молоді України.

Забезпечення об'єму рухової активності серед учнівської молоді на рівні не нижчому ніж визначеному Глобальними рекомендаціями щодо фізичної активності для здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я.

2. Напрямок спортивної підготовки

Створення та забезпечення роботи у закладах освіти гуртків, секцій та спортивних клубів.

Розроблення та реалізація комплексних заходів з посилення мотивації керівництва закладів освіти, спортивних федерацій та спортивних клубів до розвитку учнівського спорту.

Забезпечення підготовки та участі учнів у зимових та літніх Гімназіадах України, чемпіонатах України серед учнів, Всесвітніх Гімназіадах, чемпіонатах світу серед учнів, інших комплексних всеукраїнських і міжнародних спортивних заходах, які проводять УФУС та ISF.

Створення учнівських ліг за видами спорту.

3. Інформаційний напрямок

Розроблення нової моделі мотивації учнівської молоді до здорового способу життя, занять фізичною культурою та спортом, відповідно до реалій сучасного українського суспільства.

Розповсюдження інформації про речовини шкідливі для здоров'я та які сприяють виникненню стійкої залежності, заборонені для використання згідно з вимогами Всесвітнього антидопінгового агентства.

Забезпечення широкого висвітлення заходів з реалізації Рекомендацій у засобах масової інформації, розміщення соціальної реклами щодо переваг оздоровчої рухової активності.

Залучення до участі у заходах з популяризації фізичного виховання та спорту популярних діячів спорту, шоу бізнесу, політиків та інших зацікавлених осіб.

4. Організаційно-структурний напрямок

Забезпечення координації Міністерства освіти і науки України; Міністерства молоді та спорту України; інших центральних органів виконавчої влади; Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України та його відокремлених підрозділів (філій); УФУС та її структурних підрозділів; закладів освіти; Національного олімпійського комітету та його регіональних відділень; Спортивного комітету України та його регіональних відділень, філій; Національного антидопінгового центру України; обласних, районних, місцевих органів виконавчої влади у сферах освіти, фізичного виховання і спорту; федерацій з видів спорту; спортивних клубів; об'єднаних територіальних громад; громадських організацій; представників бізнесу та інших суб'єктів фізичної культури і спорту.

5. Напрямок матеріально-технічного та фінансового забезпечення

Модернізація матеріально-технічної бази для занять фізичною культурою в закладах освіти, проведення реконструкцій існуючих спортивних споруд, забезпечення їх ефективного функціонування.

Під час складання проектів відповідних бюджетів передбачати кошти на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи серед учнівської молоді.

Сприяння створенню умов з метою залучення коштів для модернізації спортивної інфраструктури через отримання грантів, субвенцій, меценатської та благодійної допомоги.

6. Напрямок науково-методичного забезпечення

Розроблення методичних рекомендацій з проведення уроків фізичної культури та спортивно-масових заходів з інноваційними підходами.

Удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів, керівників фізичного виховання, викладачів фізичного виховання, в тому числі спеціалістів з лікувальної фізичної культури (фізіотерапевта) і їх стажування в закладах освіти.

Розробка методичних рекомендацій з фізичної культури в домашніх умовах під час карантину та інших заходах що обмежують використання спортивних залів ЗЗСО, спортивних клубів та майданчиків.

7. Напрямок медичного забезпечення

Створення умов для проведення в закладах освіти занять з лікувальної фізичної культури.

Удосконалення медико-педагогічного контролю за учнями під час занять фізичною культурою та спортом.

IV. Очікувані результати

В результаті здійснення заходів зазначених у Рекомендаціях очікується: створення нової моделі мотивації учнівської молоді до занять фізичною культурою та спортом;

створення сучасної інфраструктури для розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді;

збільшення кількості залученої учнівської молоді до занять фізичною культурою та спортом;

покращення показників стану фізичної підготовленості учнівської молоді;

здобуття учнівською молоддю здатності і бажання дотримуватись здорового способу життя;

набуття навичок здорового способу життя як складової збереження і зміцнення здоров'я та успішної соціалізації;

створення цілісної системи виявлення обдарованої учнівської молоді та забезпечення умов для розвитку, виступів на всеукраїнських та міжнародних змаганнях, гідне представлення держави у міжнародному співтоваристві;

V. Організаційне та фінансове забезпечення реалізації

Організаційне забезпечення реалізації Рекомендацій здійснюватиметься шляхом розроблення та прийняття в установленому порядку планів та проведення заходів, спрямованих на реалізацію її положень, проведення моніторингу стану її виконання, трансформації основних завдань Рекомендацій у конкретні заходи та включення їх до Державної та місцевих Програм розвитку.

Фінансове забезпечення реалізації Рекомендацій здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, грантів та інших, не заборонених законодавством, джерел.

Здійснення фінансової підтримки відповідно до законодавства надасть змогу забезпечити фізкультурно-оздоровчу рухову активність, покращення спортивних показників серед учнівської молоді в Україні та реалізація головних завдань Рекомендацій.